TITULUS III.

De Venenis Animalibus, atque eorum Antidotis.

§. 1.

Venena animalia. VEnena *Animalia* longè subtiliora sunt & spirituosiora cœteris, hinc promptius in sanguinem penetrant, citamque ejus dissolutionem moliuntur, nisi confestim medela adhibeatur. Operantur talia Venena fermentativâ quâdam vi, quâ ob sal peregrinum ex irato Animali in vulneratam partem illatum, mox serum & sanguis, eorumque particulæ à se invicem dissolvuntur & disgregantur, quibus solutis, & spirituoso salinis nullo amplius repagulo prehensis exhalantibus necesse est, Massam sanguineam vappescere, lentorem sive viscidam crassitiem acquirere, atque instrumentum conser-servandæ vitæ minus idoneum reddi.

Operatio Venenis. §. 2. *Ictu* verò sive *punctura* atque *morsu Animalia* venenatam in Vulnera salivam exspuunt; in quibus Vulneribus dein vel obhæret, ulterius progredi nesciens; vel in vasa sanguinea læsa ulterius penetrat, & cum sanguine miscetur, vel tandem in nervulos irruit, & cum omnibus animalibus permixta statim Convulsiones, propter excitatum impetuosum spirituum motum excitat, mortemque brevi inducit.

Venena diversa. §. 3. *Morsus* tamen & *ictus* illi rabidorum aut *iratorum Animalium* magis minusve deleterii existunt, aliis promptè necantibus, tardius aliis, pluribus etiam innoxiis evadentibus. A *Tarantulis*, sive *Araneis* illis *marinis* Apuliæ, qui punguntur, continuò saltare coguntur, donec imaginatio à Veneno læsa fuerit sanata. A Canibus vel Lupis rabidis demorsi *Hydrophobiam* vel brevi vel post aliquot

quot demum menſes aut annos incurrunt, niſi Venenum prorſus fuerit excuſſum, ſive extractum. *Scorpionum*, *Aranearum*, *Apum*, *Scarabeorum*, *Viperarum*, &c. morſus & ictus, pro diverſâ Vulnerum & injecti Veneni ratione, quantitate & qualitate, nunc tardius, nunc citius ſuam vim deleteriam exercent.

§. 4. In Curatione ſtatim vulneratus locus *Aquâ muriatica* ſive *ſimplici*, cui *Sal ſolutum* inſit, vel *Lixivio*, *Spiritu Vini camphorato*, aut *Spiritu theriacali*, calidè eluatur, dein promptè *ſcarificetur* Vulnus, aut *Emplaſtrum veſicatorium* mox imponatur cum *Theriacâ*, *Emplaſtro de Meliloto*, ut & *Oleo Succini* & *Caſtorei* permixtum. Quo *Emplaſtro* Venenum omne promptè extrahitur, vel ita ſanè debellatur, invertitur aut præcipitatur, ut nocere amplius haud valeat. Deinceps in quavis deligatione Vulnus ſupra dicto aliquo liquore eluatur, hinc *Oleo Scorpionum*, *Rutæ*, *Chamomillæ*, *Balſamoq; Peruviano* percuretur. Nonnulli *Cucurbitulas* cum ſcarificatione in principio quoque ſuadent, Remedium certè non contemnendum, & hinc ſolito modo Vulnus tractant. *Curatio.*

§. Si pars vulnerata Inflâmmationem acquiſiverit, ea ſimul Remedia applicabuntur, quæ aliàs Inflammationem diſcutere valent. Sunt, qui Pullum gallinaceum aut Gallinam per medium dividunt, alteram ejus adhuc calentem partem Vulneri imponunt, ſicque feliciter infuſi Veneni ſpicula invertunt atque obtundunt.

§. 6. *Internè* in ejuſmodi caſibus *Bezoardica* ſtatim exhibebuntur, & jugiter continuabuntur, donec nulla amplius Veneni veſtigia hinc inde appareant. Hunc in finem *Theriacalia* non ſine ratione commendantur, ut & *Salia volatilia oleoſa*, *Spiritus* *Interna remedia.*

tus volatiles, *Mixtura ſimplex*, &c. cum *Aquâ Scordii*, *Betonicæ*, *Veronicæ*, *Scorzoneræ*, *Florum Sambuci*, *Cardui benedicti*, *Succiſæ*, *Borraginis*, &c. Beneficio quorum Remediorum ſudor ſæpius proliciendus eſt. Alii pro *ſudorifero Bezoardico* non ſine ſucceſſu quoque exhibent *Vinum medicatum*, in quo nimirum *Radices Angelicæ*, *Caryophyllatæ*, *Carilnæ*, *Zedoariæ*, *Ariſtolochiæ*, *Gentianæ*, *Dictamni albi*, *Petaſitidis*, *Violarum*, &c. ut & *Folia Scordii*, *Veronicæ*, *Hyſſopi*, *Salviæ*, *Origani*, *Majoranæ*, *Chamædreos*, *Rorismarini*, *Baccæ Lauri* ac *Juniperi*, *Semina Fœniculi*, *Dauci*, *Aquilegiæ*, &c. fuerint decocta, *Mixturæ* quoque *Cardiacæ* non negligendæ, cum *Syrupo acetoſitatis Citri* efficaciores & gratiores redditæ, etenim acidula ejusmodi Remedia reliquis prudenter juncta, omnem in Curatione talium Affectuum paginam abſolvunt.

A Tarantulâ icti. §. 7. Qui à *Tarantulâ* icti ſunt, eo curabuntur modo, quem *Athanaſius Kircherus* in ſuo *Tractatu de Magnete* luci publicæ expoſuit, ſed heic tamen etiam locus aliquis *Bezoardicis univerſalibus* concedendus eſt, imò *Venæ Sectio* ſimul forſan multum ad reſtituendam læſam Ægri phantaſiam contribuere valet.

Insectorum morsus. §. 8. *Veſparum*, *Apum & Aranearum* ictus ſequi promptè ſolet dolor vehemens tamdiu durans, donec vel aculei, ab hiſce Animalculis infixi fuerint exempti, vel immiſſæ Veneni particulæ exhalârint. Quam ob rem aculeus ſtatim eſt extrahendus, quod fit, ſi *Cepas* aut *Allium* cum *Theriacâ* & *Melle* contuſum imponatur. Alii ſubſtituunt *Cataplaſma* è *Cineribus Lignorum*, *Theriacâ* & *Aceto* compoſitum. Subinde aculeus ille per *Cucurbitulas cum ſcarificatione* applicatas felicius extrahitur. Extracto autem aculeo pars icta ſubinde eluitur *Aceto*

to rutaceo, cui ſimul *Scordium* & *Salvia* fuerint incocta, hinc verò *Scorpionum*, *Scarabeorum* aut *Lacertarum Oleo*, vel etiam *Balſamo Peruviano* perſanatur. Compertum & hoc habemus, *Araneæ ictum* ſolius *Salviæ* aut *Cochleariæ* foliis recentibus probè mundatis, cum Spiritu Anthos contuſis, & applicatis, promptè feliciterque ſanari.

§. 9. *Cantharides*, ſi vel intus aſſumtæ, vel extus applicatæ virus ſuum in corpore exerceant, ac inprimis vias Urinæ arrodant, inflamment & exulcerent, ſicque Stranguriam periculoſam excitent. Vel etiam ſicubi in ipſis primis viis corroſionem inſtituant, cum ſubſequentibus Animi deliquiis, Cardialgiâ, Torminibus, Dyſenteriâ, &c. tum in principio ſtatim *Olei Amygdalarum dulcium* vel *Violarum*, aut *Lactis bubuli*, frequentes propinentur hauſtus, vel etiam *Emulſiones Amygdalarum* cum *Seminibus* 4. *frigidis majoribus* paratæ ordinentur. Quâ ratione corroſiva volatilitas Cantharidum potenter obtunditur, infringitur & corrigitur. *Cantharidum noxa.*

§. 10. Tandem *Ictus Scorpionum interne* quidem Remediis hactenus dictis, ſed minimè omiſſis diaphoreticis fixis tractari poſſunt. *Externè* autem ſolent ſtatim Animalculum ipſum vivum contuſum & contritum ictæ parti applicare; hâc enim ratione, prout frequens teſtatur experientia, omnem à morſu aliàs inferendam noxam arcent, in quantum particulæ contriti Animalculi non ſecus ac Veſicatoria lancinando fibrillas cutaneas ad excretionem tum lymphæ naturalis, tùm Veneni ipſius ſtimulant. *Scorpionum ictus.*